



Inventarisatie Gierzwaluwen Den Haag - 2014



Inventarisatie Gierzwaluwen Den Haag - 2014

Colofon

Titel : Inventarisatie Gierzwaluwen, Den Haag - 2014

Projectnummer: .. : 14539

Opdrachtgever ... : Stadsbeheer Den Haag
Openbare ruimte en groen
Postbus 12.651
2500 DP DEN HAAG

Datum : 9 september 2014

Status rapport ... : eindrapport

Bestand : 14539 - eind.wpd

Opdrachtnemer .. : De Groene Ruimte BV
Postbus 400
6700 AK Wageningen
tel. 0317-423969
dgr@dgr.nl www.dgr.nl

Handtekening voor akkoord directie,

Naam : ir. [redacted]

Handtekening: ... : [redacted]

Auteursrecht : De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).

Aansprakelijkheid . : Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.



INHOUD

1.	INLEIDING	3
2.	BESCHRIJVING ONDERZOEKSGBIED	5
2.1.	Ligging en omgeving	5
2.2.	Onderzoeksgebied	6
3.	UITVOERING	11
4.	RESULTATEN	13
4.1.	Resultaten per deelgebied	13
4.2.	Resultaten voor het gehele onderzoeksgebied	16
5.	ANALYSE	19
6.	CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	21
	BRONNEN	23

Bijlagen

Bijlage I. Resultaten per deelgebied

Kaarten

Kaart I. Broedgebieden en nestplekken

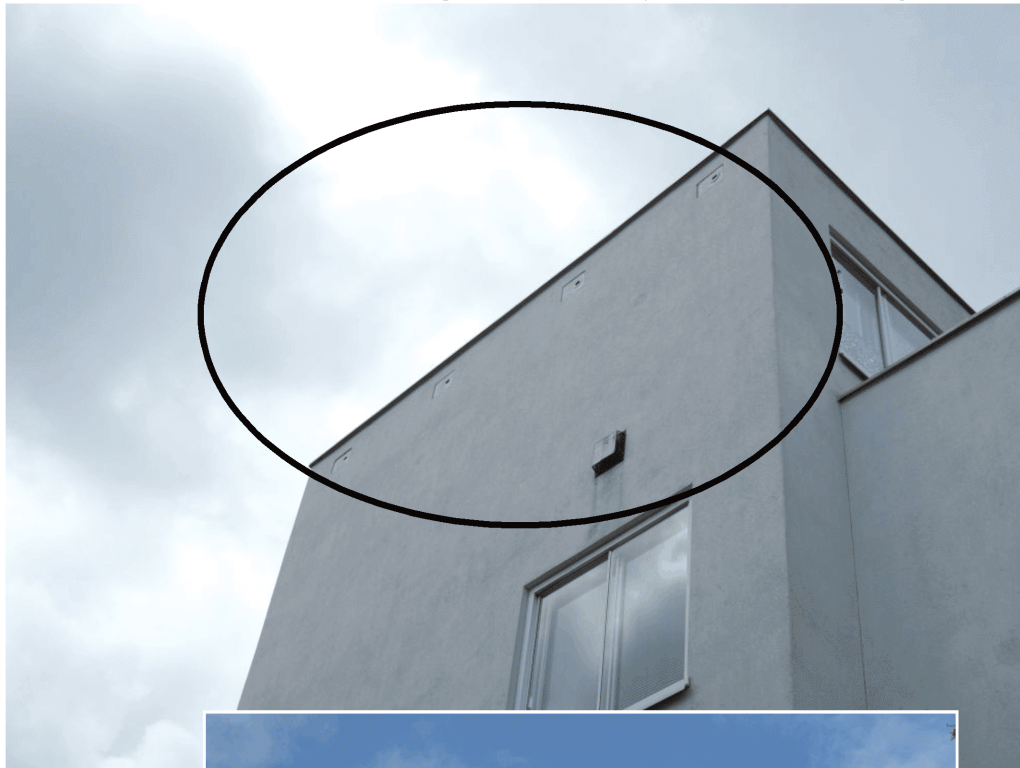


I. INLEIDING

In opdracht van de Gemeente Den Haag heeft De Groene Ruimte BV in voorjaar 2014 een inventarisatie van Gierzwaluw uitgevoerd voor het centrum van Den Haag.

In deze rapportage zijn de resultaten van de inventarisatie verwoord. In het kader van de inventarisatie zijn een beknopt bronnenonderzoek en een veldonderzoek uitgevoerd. Van het onderzoeksgebied is een situatiebeschrijving opgenomen. Daarnaast zijn de aangetroffen en de zeer waarschijnlijk aanwezige nesten en broedgebieden van Gierzwaluw aangegeven. Andere soorten dan Gierzwaluw zijn niet structureel geïnventariseerd.

Boven: Katerstraat met voorzieningen; onder: daklijst met Gierzwaluwsporen



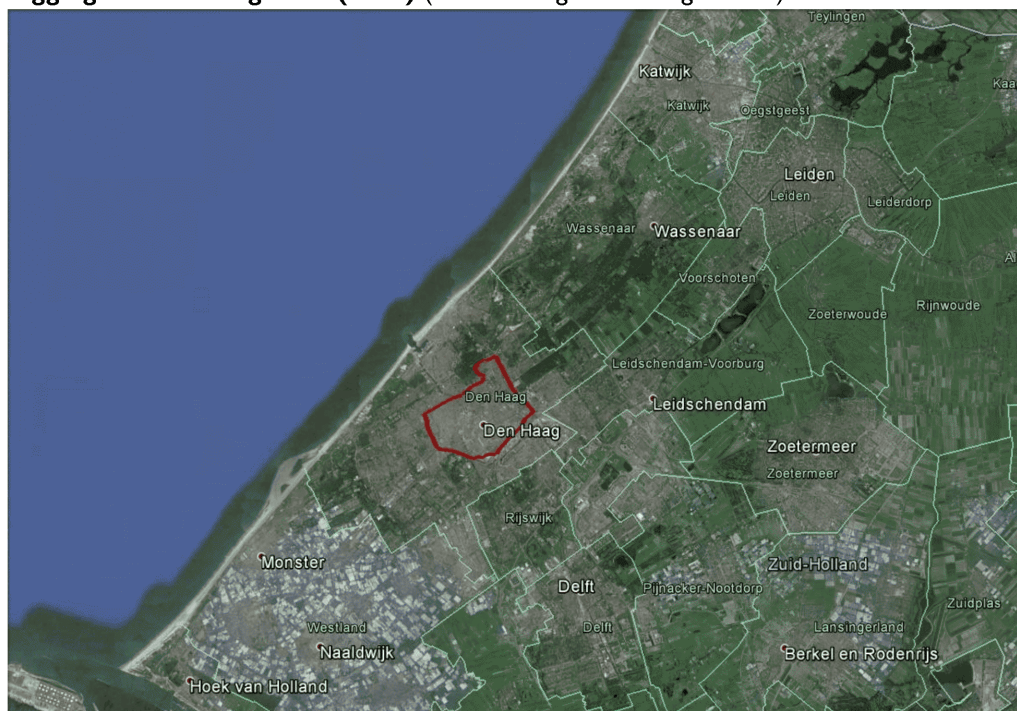


2. BESCHRIJVING ONDERZOEKSGBIED

2.1. Ligging en omgeving

Het onderzoeksgebied ligt in het midden van de bebouwde kom van Den Haag, aan de westkust van Nederland. Het onderzoeksgebied ligt circa drie kilometer van de Noordzeekust.

Ligging onderzoeksgebied (rood) (bron ondergrond: Google Earth)



Onderzoeksgebied (rood) (bron ondergrond: Google Earth)

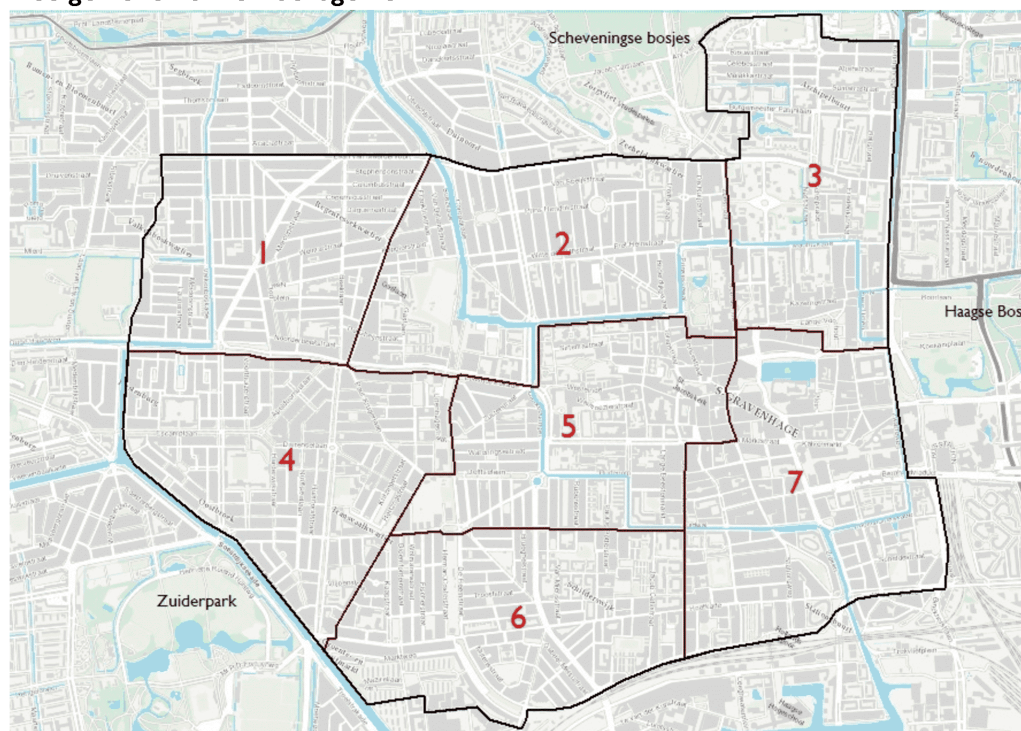


2.2. Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied wordt begrensd door het spoor van station Hollands Spoor in het zuidoosten, de Soestdijksekade in het zuidwesten, de Laan van Meerdervoort en de Archipelbuurt in het noordwesten en de Koningskade in het noordoosten. Het onderzoeksgebied bestaat grotendeels uit hoge bebouwing, met gemiddeld drie à vier verdiepingen. Het onderzoeksgebied wordt naast bebouwing ook omgeven door een aantal natuurgebieden en parken: het Zuiderpark, het Haagse Bos en de Scheveningse bosjes.

Ten behoeve van het veldwerk is het onderzoeksgebied in zeven deelgebieden verdeeld, elk met een eigen karakteristiek. De deelgebieden worden in onderstaande alinea's beschreven.

Deelgebieden onderzoeksgebied





Deelgebied 1

Deelgebied 1 wordt begrensd door de Kamperfoeliestraat, de Laan van Meerdervoort, de Regentesselaan en de Loosduinse kade. Het deelgebied bestaat voornamelijk uit vooroorlogse bebouwing. De bebouwing heeft gemiddeld drie verdiepingen en een plat dak. Veel huizen hebben een houten, witte daklijst. Vooral langs de gracht is veel groen te vinden. Er bevinden zich enkele pleinen in het deelgebied met groenvoorzieningen.



Deelgebied 2

Deelgebied 2 wordt begrensd door de Regentesselaan, de Laan van Meerdervoort, Noordeinde, Noordwal en de Loosduinse kade. Deelgebied 2 bestaat voornamelijk uit vooroorlogse bebouwing met gemiddeld drie verdiepingen en een plat dak. De meeste huizen hebben een houten daklijst. Rondom de energiecentrale aan De Constant Rebecqueplein staat nieuwbouw. Dit zijn voornamelijk appartementencomplexen met vijf of meer verdiepingen. Ook hier is het meeste groen langs de gracht te vinden. In het oosten ligt de Paleistuin van paleis Nooreinde.



Deelgebied 3

Deelgebied 3 wordt begrensd door de Zeestraat, de Scheveningse Bosjes, de Koningskade en het Lange Voorhout. Deelgebied 3 is het enige deelgebied dat de Javastraat oversteekt. De bebouwing bestaat voornamelijk uit vooroorlogse herenhuizen met drie verdiepingen en een plat dak met houten, witte lijsten langs het dak. Net ten noorden van de Javastraat be-



vinden zich nieuwe appartementencomplexen. Het gebied om het Lange Voorhout en om Plein 1813 is groen met grote, oude bomen langs de straten en om het plein.

Deelgebied 4

Deelgebied 4 wordt begrensd door de Soestdijkse kade, de Loosduinse kade, de Monstersestraat en de Schalk Burgerstraat en grenst aan het Zuiderpark. Het deelgebied bestaat grotendeels uit nieuwbouw uit de jaren '70 en '80. De meeste bebouwing bestaat uit drie etages met een plat dak met witte, houten daklijsten. Daarnaast zijn er veel huizen met schuine daken met dakpannen. De huizen hebben gemiddeld drie verdiepingen. De La Reyweg is een weg met veel bomen.



Deelgebied 5

Deelgebied 5 wordt begrensd door de Monstersestraat, de Loosduinse kade, de Noordkade, de Hoogstraat, de Grote Markt, de Boekhorststraat en de Hobbemastraat. Het westelijk deel van deelgebied 5 bestaat voornamelijk uit nieuwbouw uit de jaren '70 en '80. De nieuwbouw is ca. vier verdiepingen hoog. Het oostelijk deel bestaat voornamelijk uit vooroorlogse gebouwen. Deze gebouwen zijn gemiddeld drie verdiepingen hoog en hebben een plat dak met een witte, houten daklijst. Ook hebben veel gebouwen schuine daken met dakpannen.



Deelgebied 6

Deelgebied 6 wordt begrensd door de Soestdijkse kade, de Schalkburgerstraat, de Hobbemastraat, de Koningstraat en de Parallelweg. Deelgebied 6 bestaat vrijwel volledig uit nieuwbouw uit de jaren '70 en '80 met gemiddeld vier verdiepingen en een plat dak. Deelge-





bied 6 grenst aan het Zuiderpark. Langs de Groenteweg ligt een groene strook met onder andere de trambaan.

Deelgebied 7

Deelgebied 7 wordt begrensd door de Koningsstraat, de Hoogstraat, het Lange Voorhout, de Koningskade, de Weteringkade en de Parallelweg. Deelgebied 7 bestaat grotendeels uit vooroorlogse bebouwing met circa drie verdiepingen en een plat dak met een houten, witte daklijst. Vanuit het winkelcentrum naar het Centraal Station bestaat de bebouwing uit nieuwbouwflats. Deelgebied 7 grenst aan het Haagse Bos. Aan het Huygenspark ligt een plein met veel groen. De Lange Vijverberg ligt langs de Hofvijver. Langs deze weg staan veel grote bomen.



Uitvliegende Gierzwaluw



Poebsporen onder een daklijst





4. RESULTATEN

Er zijn verschillende broedgebieden en nesten vastgesteld, met name in het noorden van het onderzoeksgebied. Op kaart 1 zijn de broedgebieden en nesten weergegeven. Het betreffende nummer op deze kaart verwijst naar de beschrijving van de broedgebieden in bijlage 1.

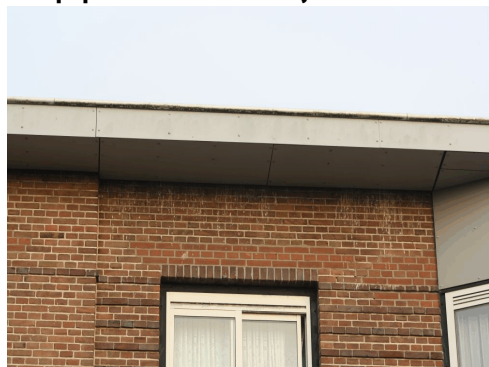
4.1. Resultaten per deelgebied

Deelgebied 1

In deelgebied 1 zijn zeven (mogelijke) broedgebieden vastgesteld, waarvan één broedgebied overlapt met deelgebied 2. Op drie plaatsen zijn nesten van Gierzwaluw vastgesteld. Op drie andere plaatsen zijn drie waarschijnlijke nestplekken vastgesteld. Aan de hand van het aantal waargenomen laagvliegende dieren en gevonden nestplekken wordt geschat dat zich in totaal 23 tot 32 nesten in het deelgebied bevinden.

De populatiedichtheid van Gierzwaluw in dit deelgebied is daarmee een van de hoogste van het onderzoeksgebied; waarschijnlijk door de type bebouwing en de hoeveelheid groen zijn veel Gierzwaluwen waargenomen.

Poepsporen onder daklijst



Nest met nestmateriaal



Deelgebied 2

In deelgebied 2 zijn acht (mogelijke) broedgebieden vastgesteld, waarvan één broedgebied overlapt met deelgebied 1 en twee broedgebieden overlappen met deelgebied 5. De (mogelijke nestplekken) in die broedgebieden worden onder de andere deelgebieden gerekend.

Bebouwing in deelgebied 2



Bebouwing in deelgebied 2



Op vijf plaatsen zijn nesten van Gierzwaluw vastgesteld, met daarnaast één waarschijnlijke nestplaats. Aan de hand van het aantal waargenomen laagvliegende dieren en gevonden nestplekken wordt geschat dat in totaal 23 tot 28 nesten in het deelgebied aanwezig zijn.

De populatiedichtheid van Gierzwaluw in dit deelgebied is een van de hoogste van het onderzoeksgebied; waarschijnlijk door de type bebouwing en de hoeveelheid groen zijn veel Gierzwaluwen waargenomen.

Deelgebied 3

In deelgebied 3 zijn acht broedgebieden vastgesteld. Op vier plaatsen zijn nesten van Gierzwaluw vastgesteld, met daarnaast één waarschijnlijke nestplaats. In de Nassaulaan zijn op basis van poepsporen tien (oude) nestlocaties vastgesteld. Hiervan is slechts bij twee locaties gebruik vastgesteld. Aan de hand van het aantal waargenomen laagvliegende dieren en gevonden nestplekken wordt geschat dat 20 tot 24 nesten in het deelgebied aanwezig zijn.

Nestplaats langs daklijst



Mogelijke nestplaats onder pannen



De populatiedichtheid van Gierzwaluw in dit deelgebied is een van de hoogste van het onderzoeksgebied; waarschijnlijk door de type bebouwing en de hoeveelheid groen zijn veel Gierzwaluwen waargenomen, met name in de noordelijke helft van het deelgebied.

Deelgebied 4

In deelgebied 4 zijn drie (mogelijke) broedgebieden vastgesteld. Op één plaats is een nest van Gierzwaluw vastgesteld. Aan de hand van het aantal waargenomen laagvliegende dieren en de gevonden nestplek wordt geschat dat 17 tot 22 nesten in het deelgebied aanwezig zijn.

Enkel in het oostelijke deel van deelgebied 4 zijn broedgebieden of nesten van Gierzwaluwen vastgesteld. In het westelijke deel is veel nieuwbouw aanwezig, welke door de strakke bouwstijl waarschijnlijk ongeschikt is voor Gierzwaluw.



Broedgebied Gierzwaluwen



Mogelijke nestplaats



Deelgebied 5

In deelgebied 5 zijn vijf (mogelijke) broedgebieden vastgesteld, waarvan twee overlappen met deelgebied 2. Op vier plaatsen zijn nesten van Gierzwaluw vastgesteld, met daarnaast één waarschijnlijke nestplek. Aan de hand van het aantal waargenomen laagvliegende dieren wordt geschat dat circa 11 nesten in het deelgebied aanwezig zijn.

Nestplaats langs regenpijp



Mogelijke nestplaats



Deelgebied 6

In deelgebied 6 is de populatiedichtheid het laagst. Er zijn voornamelijk hoogvliegende Gierzwaluwen aangetroffen. Langs de Hoefkade, bij de Marthakerk, staat een muur met 71 Gierzwaluwvoorzieningen. Er is geen gebruik van deze voorzieningen vastgesteld.

In het deelgebied zijn twee (mogelijke) broedgebieden vastgesteld, met één nestmogelijkheid. In de twee (mogelijke) broedgebieden is één (mogelijke) nestplek aanwezig.

Gierzwaluwvoorzieningen



Typische bebouwing deelgebied 6



Deelgebied 7

Ook deelgebied 7 heeft een lage populatiedichtheid. Het meerderheid van de waargenomen laagvliegende Gierzwaluwen bevindt zich rond de Katerstraat. In de Katerstraat bevinden zich ten minste 34 ingebouwde Gierzwaluwvoorzieningen, waar bij bijna een derde gebruik is vastgesteld.

In deelgebied 7 zijn vijf broedgebieden vastgesteld. In de Katerstraat zijn 10 nesten in gebruik vastgesteld. Daarnaast zijn er in het deelgebied vier waarschijnlijke nesten vastgesteld. Aan de hand van het aantal waargenomen laagvliegende dieren en gevonden nestplekken wordt geschat dat 16 tot 21 nesten in het deelgebied aanwezig zijn.

Mogelijke nestplek



Ingebouwde voorzieningen



4.2. Resultaten voor het gehele onderzoeksgebied

In het veld zijn 27 nesten daadwerkelijk vastgesteld door middel van zichtwaarnemingen van in-, aan- of uitvliegende Gierzwaluwen. In totaal zijn daarnaast nog elf waarschijnlijke nestplekken waargenomen. In totaal zijn 111 tot 139 (mogelijke) nestplekken vastgesteld, gebaseerd op de schatting van de hoeveelheid nesten in de 35 aanwezige broedgebieden. Mogelijke broedgebieden zonder specifieke nest aantallen zijn in deze telling niet meegenomen. Aan het eind van dit hoofdstuk is een tabel opgenomen met een overzicht van de gevonden broedgebieden en (mogelijke) nestplekken.

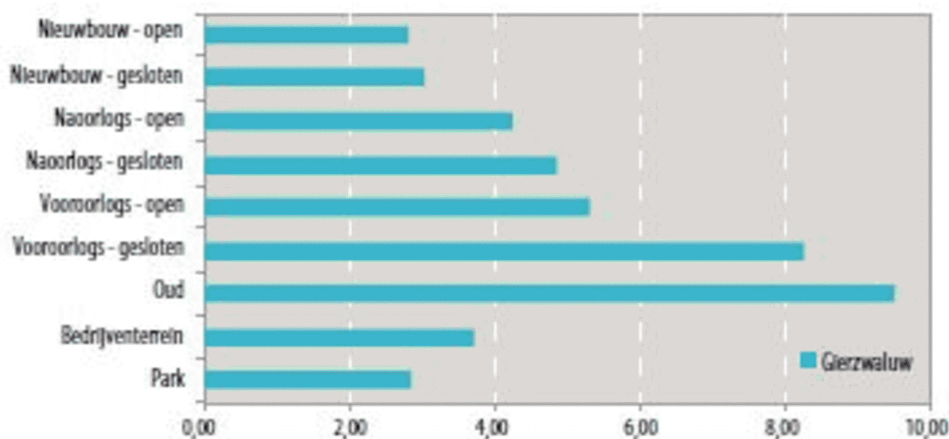


Door de inventarisatiemethode is aannemelijk dat het waargenomen aantal Gierzwaluwen lager is dan de werkelijk aanwezige hoeveelheid dieren en nesten. Gierzwaluwen zijn notoir moeilijk vast te stellen, vanwege de soms zeer grote afstand tussen broedgebied en foerageergebied, het lage aantal nestbezoeken en de snelheid waarmee op nesten wordt aangevlogen. De enige manier om nauwkeurig vast te stellen of ergens een broedgeval aanwezig is, is posten bij de mogelijke nestlocaties; daarvoor was in deze inventarisatie geen uitgebreide mogelijkheid aanwezig. Gebaseerd op ervaringen uit het verleden en in andere gebieden en de totaal waargenomen gierzwaluwactiviteit in het onderzoeksgebied wordt geschat dat er tot 600 nesten in het gehele onderzoeksgebied aanwezig kunnen zijn.

De verdeling van de verspreiding van Gierzwaluwen in het onderzoeksgebied is opvallend scheef. Het merendeel van de waarnemingen en nestlocaties is in het noordwesten gedaan (deelgebieden 1, 2 en 3). Deelgebieden 4, 5 en 6 zijn opvallend dunbevolkt. Ook voor onze uitgebreide schatting wordt verwacht dat het zwaartepunt van de verspreiding in het noorden ligt.

De nestlocaties lijken in het gehele onderzoeksgebied met name in hoge, oude herenhuizen bij gaten onder/langs dak- en sierlijsten voor te komen. Dit komt overeen met de landelijke trend waarbij de dichtheid het hoogst is in vooroorlogse wijken (SOVON, 2013). In het onderzoeksgebied zijn zeer weinig nesten onder dakpannen waargenomen. In de nieuwbouwwoningen in het zuiden van het onderzoeksgebied zijn relatief zeer weinig nesten van Gierzwaluw aangetroffen.

Landelijke dichtheid (individueen/telpunt) gesplits naar wijktype (bron: SOVON, 2013)



In het onderzoeksgebied zijn buiten de twee locaties met veel specifieke Gierzwaluvoorzieningen, geen andere voorzieningen voor Gierzwaluw aangetroffen, ook niet in de nieuwbouw in het zuiden van het plangebied.

Overzicht broedgebieden en (mogelijke) nestplekken

Deelgebied	Aantal broed-gebieden	Vastgestelde nestplekken (+ waarschijnlijke nestplekken)	Totaal (mogelijke) nestplekken
1	7	3 (+3)	23-32
2	5	5 (+2)	23-28
3	8	4 (+1)	20-24
4	3	1	17-22
5	5	4 (+1)	11
6	2	-	1
7	5	10 (+4)	16-21
Totaal	35	27 (+11)	111-139



5. ANALYSE

In totaal zijn 35 (mogelijke) broedgebieden en tot 139 (mogelijke) nesten van Gierzwaluw vastgesteld. In vergelijking met de dichtheid van Gierzwaluwen meer landinwaarts, is de dichtheid in het onderzoeksgebied laag tot zeer laag. De Gierzwaluwen komen met name ten noordwesten van Mauritskade - Elandstraat - Newtonstraat voor; in een flink gebied in het zuiden van het onderzoeksgebied zijn Gierzwaluwen geheel afwezig. Geschat wordt dat over het gehele onderzoeksgebied tot ca. 600 nesten aanwezig kunnen zijn, met het zwaartepunt in het noorden van het plangebied.

De hoeveelheid nesten per broedgebied is laag, aangezien Gierzwaluw een koloniebroeder is en vaak met tot tientallen dieren op een klein oppervlakte broedt. Dit betekent dat de kolonies in het onderzoeksgebied diffuser zijn en minder nestplekken bij elkaar hebben dan in de rest van Nederland. Door deze verdeling kunnen die dieren in het gehele noordwesten van het onderzoeksgebied mogelijk tot één kolonie worden gerekend. De verspreiding van de dieren over het onderzoeksgebied lijkt voornamelijk bepaald door de beschikbaarheid van broedgelegenheid. De broedgelegenheid hangt samen met de type bebouwing en de aanwezigheid van gericht aangebrachte Gierzwaluwvoorzieningen.

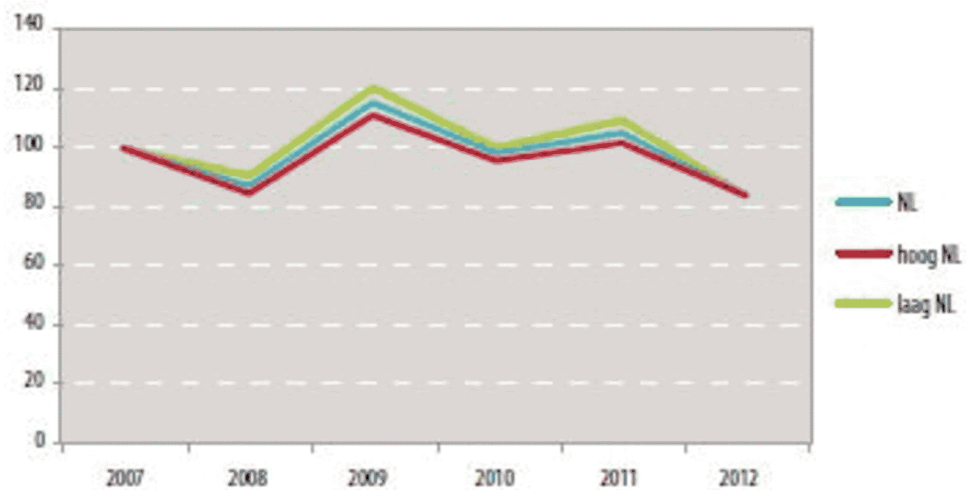
De nestlocaties lijken met name in hoge, oude herenhuizen bij gaten onder/langs daken sierlijsten voor te komen. De meeste herenhuizen bevinden zich in het noorden van het onderzoeksgebied. In tegenstelling tot de trend meer landinwaarts waar het merendeel van de Gierzwaluwnesten in daken aanwezig zijn, zijn in het onderzoeksgebied slechts enkele nesten onder dakpannen waargenomen. In de nieuwbouwwoningen in het zuiden van het onderzoeksgebied zijn geen nesten van Gierzwaluw aangetroffen. Het is onduidelijk of de dieren hier vóór de nieuwbouw wel aanwezig waren. Gezien de lage dichtheid van dieren in de directe omgeving met oudere bebouwing hoeft de situatie door de nieuwbouw niet significant verslechterd te zijn. Mogelijk zijn er wel kansen (blijven liggen) om de dichtheid te verhogen door het aanbrengen van Gierzwaluwvoorzieningen.

Van de aangetroffen Gierzwaluwvoorzieningen, langs de Hoefkade en in de Katerstraat, worden de voorzieningen in de Katerstraat goed gebruikt. Langs de Hoefkade is geen gebruik vastgesteld. Waarom de voorzieningen daar niet gebruikt zijn, is onduidelijk. Mogelijk zijn de voorzieningen nog niet ontdekt, omdat er weinig nesten van Gierzwaluw in de directe omgeving aanwezig zijn: Gierzwaluwen zijn erg voorzichtig bij het in gebruik nemen van nieuwe locaties. Het grote succes van de voorzieningen aan de Katerstraat biedt kansen voor het verbeteren van de situatie voor Gierzwaluw in het onderzoeksgebied. Doordat Gierzwaluw erg conservatief is in het in gebruik nemen van nieuwe locaties, zullen nieuwe voorzieningen met name succesvol zijn in gebieden waar Gierzwaluw wel aanwezig is, maar weinig mogelijkheden tot uitbreiden van de populatie heeft door gebrek aan geschikte nestplaatsen.

Op basis van deze inventarisatie zijn trends niet vast te stellen, doordat het slechts een eenjarige inventarisatie betreft. Het is onduidelijk of de verspreiding of de dichtheid de afgelopen jaren veranderd is. Door een waarneming zoals aan de Nassaulaan, van veel ongebruikte nesten, lijkt de dichtheid van Gierzwaluwen af te nemen. Dit zou samenvallen met de landelijke trend van matige afname van Gierzwaluw, zowel in hoog als in laag liggend Nederland (SOVON, 2013). Trends bij Gierzwaluw zijn lastig te bepalen vanwege de grote aantalsfluctuatie over de jaren. Voor het vaststellen van een betrouwbare trend in Den Haag wordt geadviseerd jaarlijks te inventariseren op

een jaarlijks identieke wijze. Na enkele jaren kunnen dan conclusies worden getrokken over trends en kansen voor/ succes van aangebrachte Gierzwaluwvoorzieningen.

Landelijke trend Gierzwaluw (in procenten) voor hoog, laag en geheel Nederland
(bron: SOVON, 2013)





6. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

De dichtheid van Gierzwaluwen in het onderzoeksgebied is, vergeleken met de landelijke dichtheden per wijktype, laag tot zeer laag. Het is van belang de bestaande nesten goed te beschermen, zoals ook verplicht vanuit de Flora- en faunawet. Aan gezien veel nesten zich momenteel bevinden op plekken die bij een renovatie of verbouwing kunnen worden afgedicht, is het van belang om ook bij kleine ingrepen te toetsen wat het effect is op de mogelijk aanwezige Gierzwaluwen.

Er liggen veel kansen om de huidige situatie voor Gierzwaluwen in het onderzoeksgebied te verbeteren. Voornamelijk moet worden gedacht aan het verbeteren van de broedmogelijkheden. Gierzwaluwen kunnen kunstmatige voorzieningen goed accepteren, indien de voorzieningen in de buurt van reeds bestaande nesten en op een geschikte locatie worden aangebracht. Zowel losse kasten als inbouwvoorzieningen kunnen succesvol worden gebruikt.

Om tijdig veranderingen in de Gierzwaluwpopulatie te kunnen signaleren, de functionaliteit van (nieuwe) voorzieningen voor Gierzwaluwen te controleren en tijdig te kunnen bijsturen, is structurele en langlopende monitoring noodzakelijk. Door het onderzoeksgebied jaarlijks geheel te inventariseren kunnen trends duidelijk worden die anders mogelijk lang verborgen kunnen blijven. Een gestage, maar langzame verandering van de Gierzwaluwpopulatie in het onderzoeksgebied kan bijvoorbeeld slecht worden opgemerkt door een globale of onregelmatige monitoring. Door grote aantalwisselingen jaar tot jaar zijn trends op korte termijn vaak slecht te bepalen. Mogelijk komt een trend hierdoor pas na een tiental jaren aan het licht.

Geadviseerd wordt om een 'Gierzwaluw Masterplan' op te (laten) stellen, waarin kansen en bescherming van de Gierzwaluw in Den Haag centraal geregeld wordt. In dit plan kunnen bovengenoemde maatregelen integraal worden opgenomen. Door middel van dit plan kan bijgedragen worden aan het behoud en versterking van de populatie. Het opstellen van een gedegen plan voor Gierzwaluw voorkomt dat er langs elkaar heen gewerkt wordt en bevordert juist dat uitgevoerde maatregelen de meeste kans van slagen hebben. Hierdoor kan bijvoorbeeld worden voorkomen dat er voorzieningen worden ingebouwd die weinig kans van slagen hebben. Waar goede en succesvolle maatregelen zorgen voor een bijdrage aan zowel de Gierzwaluwpopulatie als aan het draagvlak onder de bevolking, kunnen onsuccesvolle of slecht uitgevoerde maatregelen dit juist tegenwerken. Door de grote fluctuaties in dichtheid die Gierzwaluwen kunnen vertonen, wordt geadviseerd een plan op te stellen met een looptijd van 10 tot 15 jaar, waarbij na 5, 10 en 15 jaar geëvalueerd wordt wat tot op dat moment de inspanningen en trends zijn en waar nodig dingen aangepast kunnen worden.



BRONNEN

Dienst Regelingen, 2011. *Soortenstandaard Gierzwaluw *Apus apus** - Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Den Haag.

SOVON, 2013. *Stadsvogelbalans 2013*.



BIJLAGE I. RESULTATEN PER DEELGEBIED

Deelgebied 1

In deelgebied 1 zijn zeven (mogelijke) broedgebieden vastgesteld met in totaal 23 tot 32 (mogelijke) nestplekken:

- 1: mogelijk broedgebied: veel laag- en hoogvliegende Gierzwaluwen tijdens alle veldbezoeken, mogelijk een uitbreiding van broedgebied 2;
- 2: broedgebied met 5-10 nesten: driemaal Gierzwaluwen in- en uitvliegend waargenomen, met duidelijke poepsporen aan het zuidelijke gebouw. In totaal 16 dieren laagvliegend waargenomen;
- 3: broedgebied met 1 nestplek: 1-2 dieren tweemaal laagvliegend waargenomen;
- 4: broedgebied met 7-10 nesten: 1 nest vastgesteld door invliegend dier. Op twee locaties is nestindicerend gedrag waargenomen. Verder 4-6 laagvliegende dieren waargenomen;
- 5: broedgebied met 1-2 nesten: enkele laagvliegende dieren waargenomen;
- 6: broedgebied met ca. 1 nest: 2 laagvliegende dieren en tot 7 hoog vliegende dieren waargenomen;
- 7: broedgebied met minimaal 8 nesten: 2 nesten vastgesteld door invliegende dieren. Verder meerdere malen 8 - 12 dieren laagvliegend waargenomen.

1 los nest: 1 langsscherende Gierzwaluw, 2 laagvliegend.

Deelgebied 2

In deelgebied 2 zijn acht (mogelijke) broedgebieden vastgesteld. Broedgebied 7 wordt onder deelgebied 1 beschreven, broedgebieden 24 en 25 worden onder deelgebied 5 beschreven. In de overige vijf broedgebieden bevinden zich 23 tot 28 (mogelijke) nestplekken.

- 8: mogelijk broedgebied: tweemaal veel hoogvliegende Gierzwaluwen waargenomen;
- 9: broedgebied met ca. 5 nesten: 2 nesten vastgesteld en 1 nestindicatie door in-/aanvliegende dieren. Verder 4-6 laagvliegende dieren waargenomen;
- 10: broedgebied met 2-3 nesten: 1 nestplek vastgesteld door invliegende dier. Verder 8 laagvliegende dieren waargenomen;
- 11: broedgebied met 15-20 nesten: maximaal 20 laagvliegende dieren tegelijk waargenomen; 2-3 nesten: in ieder geval 1 nestindicatie;
- 12: broedgebied met 1-2 nesten: 4 laagvliegende dieren waargenomen.

Deelgebied 3

In deelgebied 3 zijn acht (mogelijke) broedgebieden vastgesteld met 20 tot 24 (mogelijke) nestplekken:

- 13: broedgebied met ca. 3 nesten: 1 mogelijke nestplek vastgesteld door twee aanvliegende dieren. Verder 2-6 laagvliegende dieren waargenomen;
- 14: broedgebied met ca. 2 nesten: tweemaal enkele laagvliegende dieren waargenomen;
- 15: broedgebied met 3-5 nesten: 1 nest vastgesteld door invliegende dier. Verder 10 hoogvliegende dieren waargenomen;

- 16: gebouw met 10 (oude) nestplekken: 2 nesten vastgesteld door invliegende dieren. Verder veel poepsporen waargenomen;
- 17: broedgebied met 2-3 nesten: 7 laagvliegende dieren waargenomen;
- 18: broedgebied met ca. 2 nesten: tweemaal 2-3 laagvliegende dieren op verschillende plekken waargenomen;
- 19: broedgebied met 2-3 nesten: enkele laagvliegende dieren waargenomen;
- 20: broedgebied met ca. 3 nesten: 10 laagvliegende dieren waargenomen.

I los nest: invliegend dier waargenomen op Javastraat

Deelgebied 4

In deelgebied 4 zijn drie (mogelijke) broedgebieden vastgesteld met 17 tot 22 (mogelijke) nestplekken:

- 21: mogelijke broedlocatie: driemaal relatief veel hoogvliegende dieren waargenomen;
- 22: broedgebied met ca. 2 nesten: 1 nest vastgesteld door twee aanvliegende dieren; verder 3 laagvliegende dieren waargenomen;
- 23: broedgebied met 15-20 nesten: meer dan 20 laagvliegende dieren waargenomen.

Deelgebied 5

In deelgebied 5 zijn vijf (mogelijke) broedgebieden vastgesteld met circa 11 (mogelijke) nestplekken:

- 24: broedgebied met minimaal 2 nesten: 2 nesten vastgesteld door in-/aanvliegende dieren;
- 25: broedgebied met minimaal 2 nesten: 4 laagvliegende en enkele hoogvliegende dieren waargenomen;
- 26: broedgebied met tot 5 nesten: 2 nest vastgesteld door uitvliegend dier. Hoogvliegende dieren relatief veel waargenomen. Meer mogelijkheden langs dezelfde straat (Delfselaan) in een daklijst zonder roosters.
- 27: mogelijk broedgebied; tweemaal hoogvliegende dieren waargenomen, max. 5 exemplaren tegelijk;
- 28: broedgebied met minimaal 1 nest: 1 nest waarschijnlijk door aanvliegende dieren. Verder 2 dieren laagvliegend ten zuiden van de kerk en hoogvliegende exemplaren;

I los nest: éénmaal invliegend dier waargenomen op Noordwal

Deelgebied 6

Langs de Hoefkade, bij de Marthakerk, staat een muur met 71 Gierzwaluwvoorzieningen. Er is geen gebruik van deze voorzieningen vastgesteld.

In deelgebied 6 zijn twee (mogelijke) broedgebieden vastgesteld met één (mogelijke) nestplek):



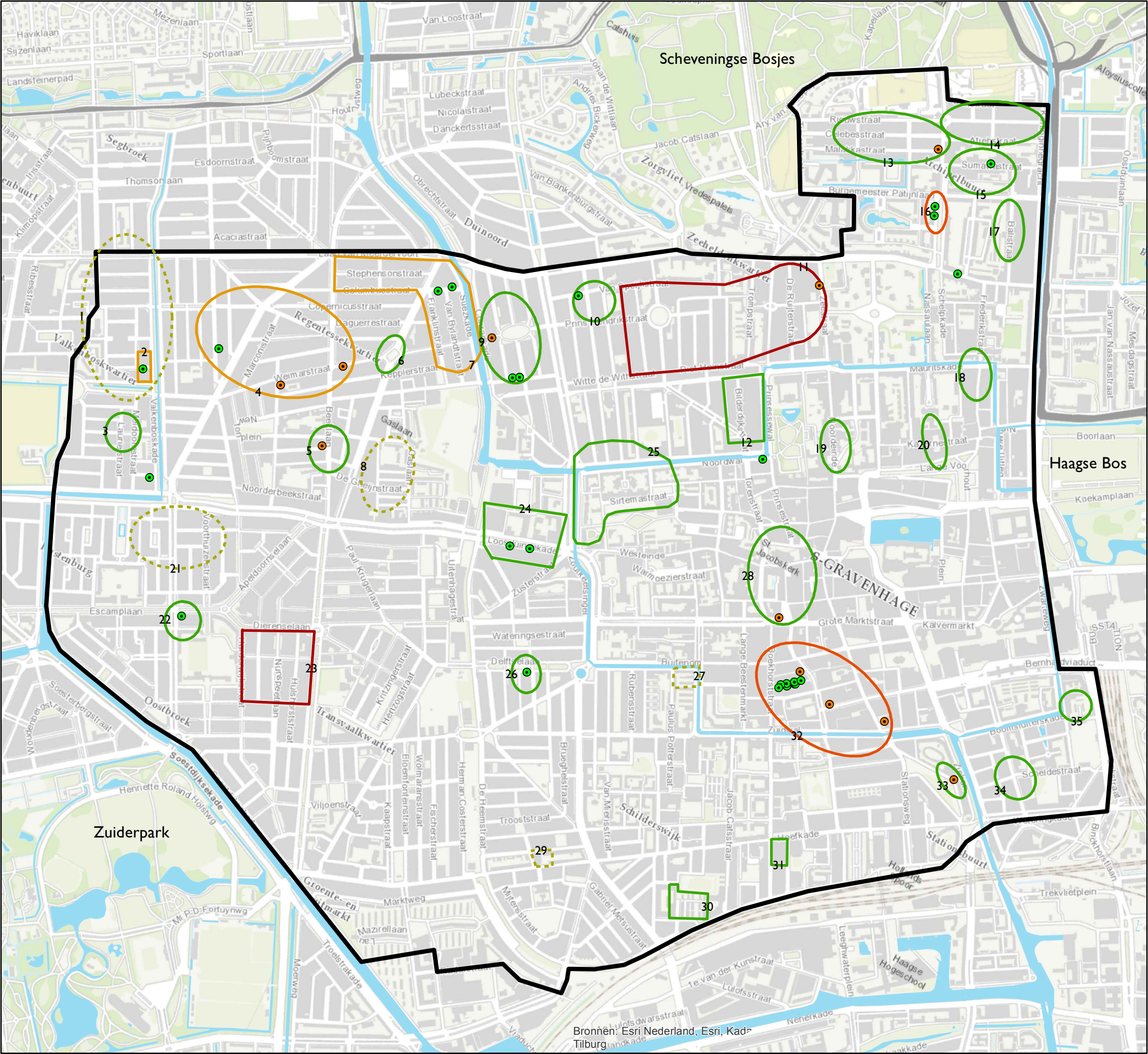
- 29: mogelijk broedgebied: een muur met 71 ingebouwde gierwaluwkasten. Geen gebruik vastgesteld. Eenmaal 10 hoogvliegende dieren waargenomen vlakbij de muur (vlogen over naastliggende kerk);
- 30: broedgebied met ca. 1 nest: 2 laagvliegende dieren waargenomen;

Deelgebied 7

In de Katerstraat bevinden zich ten minste 34 ingebouwde Gierzwaluwvoorzieningen.

In deelgebied 7 zijn vijf (mogelijke) broedgebieden vastgesteld met in totaal 16 tot 21 (mogelijke) nestplekken:

- 31: broedgebied met 1-2 nesten; 3 laagvliegende dieren waargenomen.
- 32: broedgebied met minimaal 10 nesten: Katerstraat is een straat met minimaal 34 ingebouwde gierwaluwkasten. Van deze kasten zijn bij 10 gebruik vastgesteld middels poepsporen en aanvliegende dieren;
- 33: broedgebied met minimaal 2 nesten: 1 (oud?) nest vastgesteld door poepsporen en 1 nest waargenomen door buurtbewoners. Verder 16 hoogvliegende dieren waargenomen;
- 34: broedgebied met 1-5 nesten: 2 laagvliegende en vaak hoogvliegende dieren waargenomen;
- 35: broedgebied met ca. 2 nesten; 4 laagvliegende dieren waargenomen.



Legenda

- broedgebied (5 of minder nesten)
- broedgebied (5 tot 10 nesten)
- broedgebied (10 tot 15 nesten)
- broedgebied (15 of meer nesten)
- mogelijk broedgebied
- nestplek
- waarschijnlijke nestplek

Onderwerp: Kaart 1. Broedgebieden en nestplekken		de groene ruimte	
Project: Inventarisatie Gierzwaluwen Den Haag	Datum		9 september 2014
	Projectnr.:		14539
Opdrachtgever: Gemeente Den Haag	Getekend:		
	Status:		Definitief
Schaal:		0385770m	
Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, Tilburg, Landkade			